

RASA I KULTURA¹⁾

I.

Kulturu u širem smislu možemo shvatiti kao skup iskustava i načina ponašanja, koje određena skupina ljudi društveno nasljeđuje od ranijih pokoljenja i predaje ih umnožene i eventualno izmijenjene nastupajućim generacijama. Kultura je prema tome skup mišljenja, vjerovanja, osjećanja, navika i običaja, i skup dobara i ustanova, koje služe za primjenu društveno naslijeđenih i stečenih iskustava. Postoje dva osnovna gledišta o pitanju, koji činioci stvaraju izvjesnu kulturu. Jedno je gledište, da kulturu stvaraju pojedinci snagom naročitih svojstava koja su prirodjena i koja se nasljeđuju biološkim putem, a drugo je gledište, da kulturu stvaraju prilike sredine bez obzira na prirodene biološke osobine pojedinaca i da ovi primaju kulturu svoje sredine odgojem.

Teorije o prirođenim osobinama vrlo su stare. Tako su na pr. pojedine indijske kaste s pomoću teorije o svojoj prirodjenoj superiornosti održavale vlast nad drugim kastama, koje su smatrane za inferiorne. Poznato je iz starog zavjeta, da su Izraelićani sebe smatrali za izabrani narod, a vodeći grčki filozofi isto su tako s pomoću teorija o prirodjenoj superiornosti i inferiornosti htjeli održati vlast vladajućih slojeva, koja je bila ugrožena od useljenika iz oklnih zemalja.

¹⁾ Štampano u »Savremeniku«, travanj, 1937.